

ADVIESBRIEVEN VAN UW DIERENARTS

ADVIESBRIEF 24

Teken en de ziekte van Lyme

Wat is een teek?

Teken zijn parasieten. Ze behoren tot de familie van de spinachtigen. Volwassen exemplaren hebben, net zoals de spin, vier paar poten. Het zijn kleine diertjes die zich kunnen vastzuigen op de huid van mens en dier. Wanneer ze nog maar net op het lichaam zitten, zijn ze niet groter dan een speldenkopje. Nadat ze zich volgezogen hebben met bloed, kunnen ze echter de grootte van een erwten hebben. Ze kunnen bruin, beige of grijs van kleur zijn.

Een teek kent verschillende ontwikkelingsstadia:

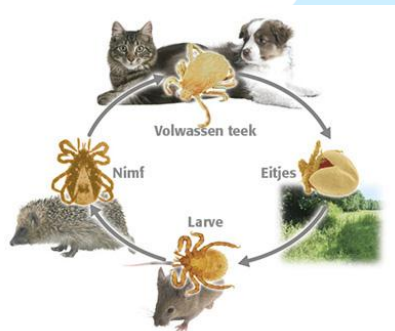
- *Volwassen teken* leven in gras, struiken en lage begroeiing. Ze hechten zich vast aan een passerende "gastheer" (mens, huisdieren, paarden, koeien, enz.). Op de gastheer gaan ze na 24 tot 48 uur een bloedmaaltijd nemen. Hierna laten ze weer los (dit kan ook pas na 5 tot 7 dagen gebeuren) en gaan in de omgeving honderden eitjes leggen. Hierna gaat de volwassen teek dood.

U vindt de meeste teken bij uw dier terug:

- op de oorschelpen
- in de lies- en okselstreek
- rond de mond

- in de halsstreek.
- De eitjes ontwikkelen zich tot een *larve*; die heeft nog maar 3 paar pootjes en is nauwelijks zichtbaar met het blote oog. De larven zoeken kleine knaagdieren op om bloed te zuigen (muizen, ratten, enz.) waarna ze weer loslaten en zich verder ontwikkelen tot nimf.
- De *nimf* is al wat groter dan de larve en heeft al 4 paar pootjes; in dit stadium zoekt de teek al iets grotere zoogdieren op als gastheer (honden, katten, konijnen, herten, enz). Ook op vogels kunnen ze zich vasthechten. Na een nieuwe bloedmaaltijd ontwikkelt een nimf zich tot volwassen teek en de cyclus is rond.

De hele levensloop van een teek kan maanden tot jaren in beslag nemen, naargelang van de levensomstandigheden en van de tekensoort (er zijn meer dan 800 soorten teken!).

Is een teek gevaarlijk voor mijn dier?

Meestal is een tekenbeet onschuldig. De teek valt vanzelf van de hond of de kat na maximum 5 tot 7 dagen. Er blijft een rood vlekje of bultje over op de plaats waar de teek gezeten heeft. Af en toe heeft de hond of kat wat jeuk op deze plaats. U hoeft zich hierover geen zorgen te maken, de letsels verdwijnen vanzelf binnen de paar dagen. Je kan het een beetje met een muggenbeet bij de mens vergelijken.

Toch is het belangrijk de teek binnen de 24 tot 48 uur te verwijderen bij uw huisdier. 30% van de teken die in onze regio voorkomen zijn namelijk besmet met een bepaalde bacterie, die de **ziekte van Lyme** kan veroorzaken bij het gastdier. Tijdens het bloedzuigen brengt de teek een beetje speeksel in de huid van de hond of kat om het bloed onstolbaar te maken en precies in dat speeksel bevindt zich de bacterie die de ziekte veroorzaakt.

In Zuid-Europa komen andere tekensoorten voor. Die kunnen de aandoeningen "Babesiose" en "Ehrlichiose" veroorzaken: allebei ziekten die fataal kunnen aflopen als ze niet tijdig worden gediagnosticeerd. Gelukkig zien we deze ziektes maar heel sporadisch opduiken bij ons, al verwacht men in de toekomst wel een toename van het aantal gevallen. Dit komt doordat meer en meer huisdieren mee op vakantie

gaan en de ziekte daar kunnen oplopen of erger nog, de teken kunnen meebrengen naar onze streken.

Wat zijn de symptomen van de ziekte van Lyme en wat kan je er aan doen?

De klachten die de ziekte van Lyme veroorzaakt, treden pas weken tot maanden op na de besmette beet.

De klachten kunnen zijn:

- koorts
- lusteloosheid
- wisselend manken
- eetlustvermindering
- opgezette lymfeklieren.

In verder gevorderde stadia kunnen er ook nierletsels, hartspierproblemen en zenuwsymptomen (veranderd karakter, epilepsie,...) verschijnen.

De diagnose van de ziekte wordt gesteld aan de hand van een bloedonderzoek. In een bloedstaaltje worden in het labo de antistoffen geteld tegen de bacterie.

Wanneer de uitslag negatief is en er zijn toch klachten, is het aangewezen het bloedonderzoek na enkele weken nog eens te herhalen omdat in de beginfase het aantal antistoffen nog niet gestegen is.

Eenmaal de diagnose gesteld, kan de ziekte bestreden worden met een specifiek antibioticum. De behandeling moet lang volgehouden worden en soms blijft de bacterie sluimerend in het lichaam aanwezig, met als gevolg latere opflakkingen van de ziekte.

DAP De Vrijheid beschikt nu over een nieuw vaccin om uw hond te beschermen tegen een besmetting met de ziekte van Lyme. Deze vaccinatie kan gecombineerd worden met de gewone jaarlijkse vaccinatie.

Bij de kat komt de ziekte van Lyme tot nu toe slechts zeer sporadisch voor.

Hoe verwijder ik een teek?

Zoals eerder vermeld kunt u de teek best binnen de 2 dagen verwijderen. De bacterie heeft dan nog niet genoeg tijd gehad om vanuit de maag van de teek tot in haar speekselklieren te geraken.

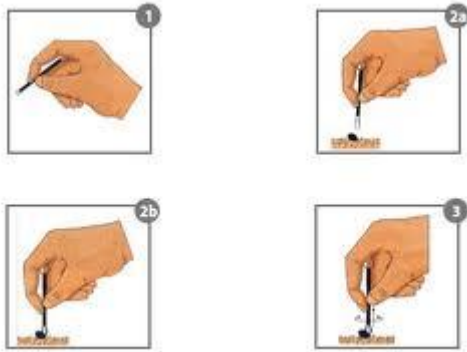
U gebruikt best een tekenpincet. Die kan u kopen in dierenspecialzaken of bij ons in de praktijk. De tangetjes die voor mensen te koop worden aangeboden, zijn niet zo handig bij dieren vanwege hun haarkleed.

Het is belangrijk dat u nooit op voorhand enig ontsmettingsmiddel gebruikt, hierdoor gaat de teek verkrampen en spuit ze nog gauw wat speeksel in de huid van de hond of kat. Na het verwijderen mag u het letsel natuurlijk wel even ontsmetten.

Plaats het tangetje steeds zo dicht mogelijk tegen de huid van de hond of kat en maak een draaiende beweging (de richting maakt niet veel uit).

Het gebeurt wel eens dat het kopje van de teek afbreekt en blijft zitten. Maak u hierover geen zorgen: de teek zal zonder lijf snel dood gaan. Het kopje "zweert" eruit, maar daar ga je nauwelijks iets van merken en ook de hond of kat heeft er bijna nooit last van. Merkt u toch wat irritatie 's anderendaags, gebruik dan wat ontsmettende zalf.

Hoe kan ik teken voorkomen?

Voorkomen is beter dan genezen, dit geldt zeker voor teken!

Er zijn preventieve middelen op de markt onder vorm van druppels die u in de nek moet toedienen (zogenaamde spot-on methode) of onder de vorm van een halsband.

Opgelet: u mag zeker niet alle producten voor honden ook bij katten gebruiken! Informeer eerst bij onze dierenartsen welke middeltjes u bij katten mag toedienen.

Katten kunnen op bepaalde medicijnen zo hevig reageren dat ze ervan kunnen sterven!

Zijn teken ook gevaarlijk voor de mens?

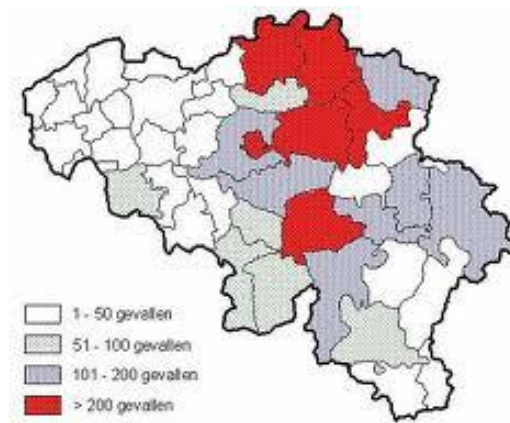
Een tekenbeet kan ook bij de mens de ziekte van Lyme veroorzaken.

Het is daarom heel belangrijk tekenbeten te voorkomen door beschermende kledij te dragen wanneer u gaat wandelen in hoog gras of in het bos (lange mouwen, hoofddeksel, broek in de kousen stoppen, enz...). Voor mensen bestaan immers geen preventieve of afwerende geneesmiddelen, tenzij een spray op basis van DEET (bij de apotheek of winkels genre A.S. Adventure).

De meeste teken vind je bij de mens op de rug, in de lies- en okselholtes of in de hals.

Controleer ook steeds uw kinderen na een dagje buitenspelen!

Ook bij mensen geldt dat de meeste tekenbeten volledig onschuldig zijn. Toch zien we in onze regio de ziekte van Lyme de laatste jaren oprukken, zoals onderstaand kaartje duidelijk maakt:

In tegenstelling tot de huisdieren is het eerste symptoom van de ziekte van Lyme bij de mens een rode ring rond de tekenbeet. Deze verschijnt binnen de 2 weken na de beet.

Wanneer u dit merkt, moet u zeker uw huisdokter raadplegen. Die kan u dan de nodige medicatie voorschrijven, waardoor de ziekte snel de kop wordt ingedrukt.

Al deze informatie mag u natuurlijk de zin in een stevige wandeling met uw viervoeter niet ontnemen, maar wij vinden een waarschuwing hier toch zeker op zijn plaats!

Deze adviesbrief is een uitgave van dierenartsenpraktijk DAP De Vrijheid in Hoogstraten.

Andere adviesbrieven van DAP De Vrijheid kunt u gratis downloaden op www.dapdevrijheid.be. Op deze site kunt u zich ook registreren voor de nieuwsbrief van DAP De Vrijheid. Voor meer diepgaand advies kunt u een telefonische afspraak maken (tel. 03/314 87 67).

Dierenartsen Katrien Eelen, Veerle Guffens en Wendy Op De Beeck